

საბავშვო
გაზეთი

კომუნალიზმი

1928

სახალხო

ზინაარსი

1. მაისობაზე (გადმოკეთებული)—მარიკასი	1
2. პირველი მაისი—ლექსი ილია სიხარულიძის	3
3. პატარა ქაქო—მორის თალაქვაძის	4
4. ლენინი დიბადა—ლექსი ვასო ლაფერაშვილის	9
5. დროშისფერი ლიმილი—ვასო მარიშვილის	10
6. ბაზაფხული,—ლექსი ს. წეველის	15
7. ცეცხლი (თარკმანი) ნ. უფუტგაფურის	16
8. სტუმრად მხეცებთან—ქ. კალანდაძის	19
9. შრომის სიმღერები—მიწის მუშა, მეტივე, მერძევე —ილია სი- ხარულიძის	22
10. როდესაც უველას სძინავს—ნ—ის	23
11. ვინ არიან ოქტომბრელები—გიგლასი	26
12. ჟურნალ „ოქტომბრელში“—ლექსი დ მიზნაძის	27
13. ჩვენი ბაზეთი	28
14. ბასართობი:—შარადები, გამოცანები, თამაშობა, სახუმარო, რე- ბუსი და ახსნა	31
15. „ოქტომბრელის“ ფოსტა	უდაზე.

ს

1928

აკრილი

საქართველოს შ. კ. თ. ცენტ. მიზნებს და გან. სას. კომისიის სტრ. აღმ. შთაჯარმართულთმის ექვზნალი მცირეწლოვან მკითხველს.

წალიწალი I

№ 4

მაისოგაზი.

გიგლა იქით-აქეთ აცეცებდა თვალებს. იცის, რა დანსომოს! მუსიკა, დროები, უვავილები. ხალხი, ალისფერი მანქანა, სარბაზნების რახრახი—ერთ-ერთი ბირთა. აი წითელბრძვილე-

ბიც მოდიან სიმღერით, გიგლას ეხეხება, თითქოს უველანი გაკვირვებით აცქერდებიან მას და თვალებით კეითსებან:

— მენც სადღესასწაულოდ ხამოსედი, ბიჭო გიგლა?

მოედანზე მღერიან, ქუჩები სანსარებს კომკავშირელთა ძლიერი მოახსილისაგან. რა კარგად მღერიან:

„მაისისთვის იბრძვიან   ოქტომბერი და მაისი
 ჩვენი რაშმები.   შეიქნენ შმები“.

კომკავშირლებს უკან ზიონურები მოსდევენ. ეველაფერი ბრწყინავს, ირგულივ დღის სისარული იფრქვევა.

გიკლას სული ეგუბება სისარულისაგან. აი, ოქტობრუნაზე ნაცნობი მუშა ხელებს აქნევს, რაღაცას ამბობს.

აგერ მასწავლებელმა ნიკომ მოწაფეები ჩაატარა, ბავშვებს სახე უბრწყინავს.

გიკლა ცდილობს ეველაფერი დაისწამოს, რასაც ხედავს.

აგერ ბავშვებით სახსე ავტომობილი დადგა. გიკლაც ჩასვეს ავტომობილში. კიდევ უფრო შეეკუბა სული. ვერ გაუგია, სისმარია თუ ცხადი. მთელი დღე სისარულით

იყო სახსე! ტკბილეულობა აჭამეს, წიგნიც აჩუქეს, წიგნის უდასე ლენინის სურათი იყო: ხელი ჯიბეში ედვა, თითქოს იმხსაც რაღაც უნდა ეჩუქებინა გიკლასთვის.

გიკლას ახსოვდა, რომ მამა ხშირად ახსენებს ლენინს, დიდი კაცია, მშრომელთა ბელადია, — ამბობს.

მიანგრდა გიკლა ლენინის სურათს, მოეჩვენა, რომ ლენინის სახსე თითქოს ეუბნება: „შე მამამეს ვიცნობ, კაიხრდები და კომუნისტი იქნები“.

თვტრძიაც წაიკვანეს გიკლა. ზირველ რიგში დასვეს, უუურა, როგორ მოახსილეს მუშებმა რევოლუციამ. ერთი მუშა სულ მამამისს ჰკავდა.

მხარული მაისი სამუდამოდ დახსოვნდა გიკლას.

პირველი მაისი.

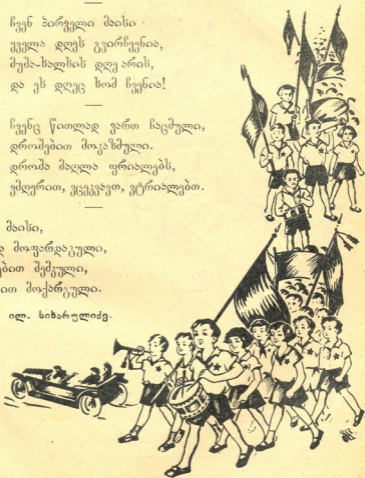
მაისია ზირველი,
წითლად მოფარდაგული,
უვაუილებით შექეული,
დროშებით მოქარგული!

ჩვენ ზირველი მაისი
უველა დღეს გვიჩვენია,
მუშა-ხალხის დღე არის,
და ეს დღეს სომ ჩვენია!

ჩვენც წითლად ვართ ჩაცმული,
დროშებით მოკასმული.
დროშა მადლა ფრიალებს,
უძღვრით, ვსეკვავთ, ვტრიალებთ.

მაისია, მაისი,
წითლად მოფარდაგული,
უვაუილებით შექეული,
დროშებით მოქარგული.

ილ. სიხარულიძე.

პატარა პაპო

ბებია ნატო ზის დაბალ
სკამზე აკვანთან, ნელა არ-
წევს და წუნარად დაღიდი-
ნებს ნანინას. სელში წინ-
დის ხსირები უჭირავს და
სელთათმანს ქსოვს გამაღე-
ბული. აკვანში კარგა ზორმა
ბიჭუნა წევს. არტახებით
მკვრად არის შეკრული; სხ-
სე ზირსაფართით აქვს სულ
მთლად დამაღული. ბავშვს
თითქო სძინავს, მაგრამ
სულთქმას რადაცნაირი გა-
კრძელებული ამოძახილი
„ღიი“ ასლავს თან. ხან-
დახან ბავში კრთის, იშუშ-

ნება, ამას მისი სსეულის მოძრაობა ამხელს, თუძცა ძალზე მაგ-
რად არის შეკრული და თავიდან ფესამდე სათბურებშია ჩაფლული.

ღიღინებს ბებია: „ანგელოზი აკვანშია ნანინაღიი“. ამ დროს
„კანისკარი“ იფეთქებს და ქოხში მზის სსივივით შემოიჭრება ზა-
ტარა ბუთხუსა ბიჭი, თავსე შინ შეკერილი წითელარმიელის ქუ-
დი აქვს მოგდებული, ჭიაფერთ შეღებილი ვარსკვლავით. სათამა-
შო თოფი უჭირავს ხისა და თუნუქისაგან გაკეთებული, თუნუქისა-
ვე ხიშტიო. წელსე ფაღასკა აქვს შემორტეპული ბალის ტვავისა-

კან გაკეთებული და გასროლილი ვახუშტის სახეს. მოკლე წაღ-
 თი, მოკლე მარჯალი, სანახევროდ კაცრეცილი წაღები ტიტველ
 ფეხებს და ორგან გაკაწრული ტიტველი წვივები, რომლის და-
 ბანასე, ამჟამად ეტეობა, თავს მინცადადმინც არავინ იტყვივებს.
 ასეთია „ამხანაგი ნიკო“, როგორც ის აცნობს სოღმე უველას თა-
 ვის თავს.

— ბები, შენ კიდევ ანგელოზს უძახი კაკოს? ბები, შენ მაგა-
 საც დაღუჭავ და მეც თავს მოძჭრი. კაკო ძაღვ ოქტომბრული უნ-

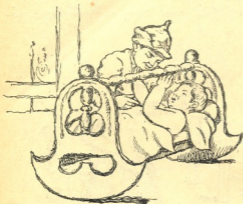
და გახდეს და ვინღა აღიწესებს მაგას ოქტომბრელობას, თუ ანგე-
 ლოზობა დაუწყემეთ! ბები, არ დაუძახო აწი ანგელოზი ჩვენს კა-
 კოს, თვარა მეტი გზა არაა, კომკავშირში გაუაცხადებ!—ცხა-
 რობს ზატარა ნიკო აღელვებული და თავის თოფს ისე მაგრად
 უჭერს ხელს, თითქოს ეს არის ახლა უნდა აამუშაოს თავისი ბრძო-
 ლის იარაღი.

— ბიჭო, გახერდი, ნუ სმაურობ, ბაღანაი არ გამოიღვიძო, კარ-
 ში წადი,—ნახევრად წეროძით, ნახევრად აღერსით შეუკანასა ბე-
 ბიამ ნიკოს. ნიკო თავისას არ იძლის.

— კაკო თუ ანგელოზია, მამ მეც ანგელოზი ვუოფილვარ, მე
 ხომ მაგისი მამ ვარ! ვაიბე, ეს რომ ჩემმა ამხანაგებმა გაიგონ,
 ხომ თავი მომეჭრა! იარაღს ამხდიან, რაშიღან გამოძაბუნებულებენ!

რა უოფილა ანგელოზი? ახლა ანგელოზები აღარ არიან, ვეღარ შეიტყუე, ბები?

— შენ და შენისთანა ემშაკი ლაწირაკის ანგელოზობა ვინ სთქვა, წავსდი... კაინარე აქედან, შე კუდრაჭავ შენ!—შესძახა ბე-ბიამ და თან ხელი დაავლო მის გვერდით დაგდებულ ქათმების გასადენ შოლტს.

ამს. ნიკო თითქოს გულ-მაგრად შესვდა ბებიას შემოტევას, მაგრამ ენერგიულად მოქმედი შოლტის დანახვასე შეჭკრა კამარა, იქვე ახლოს მდგომ სკამ-ლოჯინს გადაასტა და მოეფარა. ბე-ბიას მუხლების სისუსტე კარგად იცოდა, იმედი ჭკონდა ადგილიდან არ დაიძროდა, ხოლო შოლტი მის

ბარიკადას ვერ გადალახავდა და მას ვერ მისწვდებოდა. იგონორა ჰატარა ვაჟკაცმა თავი საიმედო ზოზიციაზე, თამამად განაჯიშო:

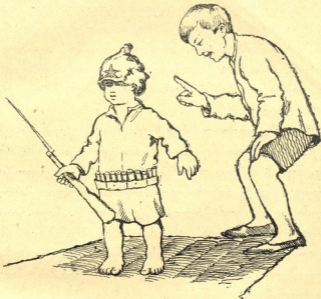
— ამხანაგმა ვასომ, კომკავშირის კომიტეტმა რომ გამოგვიგზავნა, ლექცია წავკვიციოთხა ჩვენ, ზიონერებს, და ეველაფერი აგვიხსნა. თურმე არავითარი დმერთი, ემშაკი, ანგელოზი და ჭინკა არ არსებობს. ეს ეველაფერი სღაპარი უოფილა. ქვეყანასე არიან შოლოდ ადამიანები—ბურჯუები და მუშები, მქამულეები და კლეხები. დმერთები და ანგელოზები, ჭინკები და ემშაკები ბურჯუებს და მქამულეებს გამოუგონიათ მუშების და კლეხების მოსატყუებლად, მარა ვერ მივართვით, გაუგეთ ემშაკობა. საქართველოში და რუსეთში მათ ჩვენ მავი დღე დავაუენეთ, გაურგეთ. ჯერ ასეთები ვერო-ნაში დარჩენილან და კიდევ ამერიკაში, ჩინეთში, მარა იქაც მალე მოეღება ბოლო იმათ, თუ ჩვენც მივესმარეთ. მალე კიდევ ჩვენც ჰა-

ტარა ოქტომბრელები წამოკვეთს რეზინას და მძიმ თქვენს ძველ ქვე-
 უანას სულ ძირიან-ბუდიანად გადავაბრუნებთ. აი ასე...

აქ ამს. ნიკომ დაავლო თავისი თათები სკამ-ლოგინს, რომელმაც ის დაიფარა ბებიას შოლტისაგან და ზედ გადაუვირბა, ისეთი ბრაკვანი მოაცემინა, რომ ჰატარა კაკო შეინძრა, კამოიღვიძა და ტირილი მოართო, მკლავები მიანძრ-მიანძრია, არტანები შეიძ-

ვა და ხელები გაითავისუფლა; ზინსაფარი მოიკლიჯა და თავისი დიდრონი ბრწეინვალე ხცრემლებული თვლები თავის უფროს ძმას, შეიარაღებულ ზიონერს, ამხანაგ ნიკოს მიანურო. ნიკოც გამბრ-
 ჯვებული გმირივით გადმოასტა სკამ-ლოგინს და მიამურა თავის უმცროს ამხანაგს, მოძაველ ოქტომბრელ კაკოს. კაკოს სახე გა-
 უბრწეინდა და თათები ნიკოს თოფისაკენ გაიშვირა; ნიკომ თავის უმცროს ძმას და ამხანაგს თოფი შესთავაზა და უთხრა:

— აჰა, დაიჭი, ახლავე ამოგიყვან აკუნდიან და გასწავლი სრო-
 ლას.

— ბები, ამოვიყვან კაკოს აკენიდან, ა, ბები, ამოვიყვანს.
 ასლა უკვე სსვა კილოზე ვლანარაკება ამხანაგი ნიკო ამხანაგ ბე-
 ბიას.

— ამოვიყვანე, შე გადარეულო, მარა არაფერი აწეინო, თვარა
 ვერ გადაძირხები.

— არა ბები, არაფერს არ ვაწეენ, ლაჟა ვაწეენ ლამეს ჩემს
 კაღვ მამიკოს, — კაკოს ენაზე დაიწყო ტიტინი ამხანაგმა ნიკომ.

არტახები შესსნა. კაკო გაიხმორა, საგები გადაეურ-გადმო-
 ეარა და ნეტარებით გაიღიმა, თავისუფლება რომ იგრძნო.

— ვაიძე, ბები, რაჟა ხალაშტრულა მთლად. ჰერანგიც სველი
 აქეს. არ გრცხეენია, ბიჭო? რომ შეიტეონ ასლა სსვა ოქტომბრე-
 ლებმა, რა გეშეკლება?!

მაგრამ საქმე ადვილად მოგვარდა. ბებიამ კაკოს სოკელი ჰე-
 რანგი გასადა, მშრალი ჩააცვა, და კაკოსაც მეტი არა სჭიროდა რა.

ერთი წუთის შემდეგ კაკო მიწურ იატაკზე დაკებულ ჭილობზე
 დაბაჯბაჯებდა წელსე ნიკოს ფალასკაშემორტეხული, მისივე თო-
 ფით სელში და წითელარძიელის ქედით თავზე. ნიკო თავს დას-
 ტრიალებდა და არწმუნებდა, კაი ბიჭი ხარ, მაგრამ ჯერ მაინც არ
 ხარ მთლად ოქტომბრელი, ჯერ მხოლოდ კანდიდატი ხარ და თუ
 კარგად ეველბაფერს გაიგონებ და ბეჯითად ივარჯიშებ, მაშინ ნამ-
 დვილი ოქტომბრელი შეიქნებიო.

— ელთი-ოლი, ელთი-ოლი... იმასდა კაკო და ჭილობზე და-
 ბაჯბაჯებდა.

თითქო ეს იმის ნიშანი იყო, რომ ივარჯიშებდა და მომავალ-
 ში უებრო ოქტომბრელი შეიქნებოდა.

მორის თალაკვაძე.

ლენინი ღაიზაღა!

იცი, მარო, რა გიამბო!
 ოქტომბრედმა უთხრა მაროს,
 დღევანდელ დღეს დაიბადა
 ის, ვინც უუვარს მთელ სამყაროს.
 დაიბადა გენიოსი
 მშრომელ ხალხის საამბუოდ,
 მოგვიწოდებ, რომ მსოფლიოს
 შრომის დრომა აკუმართოთ.
 და გაბა ოქტომბრედმა
 საუბარი თავის დასთან,
 რომ უფლება მას ეკუთვნის,
 ვინც სდგას მუშათ ცხოვრებასთან.
 კიდევ ბევრი ისაუბრეს,
 გაესარდათ სინარული,
 ირგვლივ სოფელს უღიძოდა
 მწვანე ფერი, გასაფხული.

ვახილ ლაფერაშვილი.

ვ. ი. ლენინი ბავშებთან

დროშისფერი ღიმილი.

უცნებ კაიმა სასწავლებელში წარის სმა.

გათავდა ვაკვეთილი და ვუკლა ოთახიდან გამოცვივდენ ბავშვები.

— დიდი დასვენებაა.

— ლახტი ვის უნდა!

— შიტო, ღერძე გავიდეთ.

— მოდი „ომობია“, „ომობია“.

— დოდო, შენ ჩან-მო-ლინი იუაჟი, შეკრიბე ჯარი.

— გივი, შენ ფინ-იუი-სიანი, შენც შეკრიბე.

— მე ვიქნები... მე...

და ვერ სთქვა რეზომ, ვერ დაასხელა.

— შენი იქნები შენ. ხა, ხა, ხა!...

შეიქნა ქრიამული. ატედა სმაური. კრებენ ჯარს „გენერ-
ლები“.

— მე ვიქნები სუნ-იატ-სენი. ასლა!

გაჯავრებული კილოთი წამოიუვირა რეზომ.

— სუნ-იატ-სენი საიდან იქნები, ის ხომ შეკვდარია!

— აჯანყებული მუშების და კლესების მეთაური ხომ ვიქნები.

— არა, მე ვიქნები, მე.

— არა, მე.

— მე.

— მე უნდა ვიყო.

ვეირის გამწარებული რესო.

— ვითომ შენ რა წითელი კოჭი ბრძანდები? ვითომ რათ უნდა იყო შენ და არა სხვა!

— იმიტომ, რომ მე ვიცი, თუ როგორ გაიმარჯვებს მუშებმა კანტონში.

— საიდან იცი?

— ვასო მომიყუბა ჰატარა ფინ-სუს მოკლე თავკადასავალს.

მერე იცით, რა საინტერესოა?

კინდათ, მოგიყუბით და სწორედ ბრძოლის დროს ვიქნები ის ფინ-სუ მე.

— მაშ ჯერ გვიამბე.

— გვიამბე!

— გვიამბე!

წამოიყვირეს ბავშვებმა. შეიკრიბენ რუსოს გარშემო.

რუსომ კი ამაყად დაიწყო:

კანტონი ქალაქია ჩინეთში.

სალამო ხუმი. ჩვეულებრივი მოძრაობა. ერთი მივარდნილი და მიუხეხებელი ქუჩა.

უღარიბესი უბანი ქალაქის, სადაც ცხოვრობს ფინ-სუს შამა. სმები დადის, რომ აჯანყებული კლესები ქალაქს უახლოვდებიან. ფინ-სუ რიკშაა. ის ასლა თავისი ეტლით ღვას მთავარ ქუჩასთან და ელის, იქნებ იმოვოს ვინმე. მაგრამ ქალაქში ჰოლოციდისა და ჯარის მეტი არავინ დადის. და თუ გაივლის ვინმე, ისიც თავ-ჩაღუნული და ჩქარი ნაბიჯებით.

უცებ ეტლში ჩავარდა ვიღაც და...

— გამაქციე, დამძალე სადმე.

ფინ-სუს არც კი მოუსყდია, არც კი იცოდა ვინ იყო და გასწია ზირდაპირ. მირბის.

შეუხვია იმ ჰატარა და მივარდნილი ქუჩისკენ, სადაც ცხოვრობდა თვითონ. სროლა თანდათან ახლოვდებოდა. გაჩერდა ფინ-სუ თავის სასლთან და თავის მკსაჯრს უთხრა:

— შედი სახლში. დაიძალე.

და ის გაიქცა. უკვე აღარ ჩანს. მხოლოდ ფინ-სუ თავის ეტლთან დაეცა. თავი მოიძვედარუნა. მდეგრებს ბავში მკვდარი ეკონათ და გამორდენ.

წამოდგა ფინ-სუ და მათ სიცილი გააუოლა. სედავთ, როგორ მოატყუა! შემდეგ მიუბრუნდა ეტლს და უნდა შევიდეს სახლში, და სედავს: ეტლში ძვეს რაღაც ქაღალდები. ის მიხვდა, თუ რა ქაღალდები იქნებოდა. „ნუთუ ეს კვრ შუამხნის?“... სიცილით ჩაიღაპარა და შევიდა სახლში.

გარეთ ისევ ქარი ჰქრის, ცივა, დროგამოშვებით თოვს.

სროლის შორეული სმა თანდათან უახლოვდება ქალაქს.

შშიერ ძელებივით დამწიან ჯაღათები.

— ფინ, ჩადე ეს ეტლში, დადექ იქ, იმ ქუჩაზე, საიდანაც შე წამოიყვიანე, და როგორც კი ატედება ჩვენს უბანში სროლა, ეს ბომბები გადაყრე იმათ ჯარში. შემდეგ გაიქეც.

ასე დაბრუნდა მამამ ფინ-სუ, მისცა ხელში ბომბები და თან აუხსნა, თუ როგორ უნდა გაისროლოს. მიდის ფინ-სუ, მიჰყავს ეტლი, მიაქვს ბომბები და თან ფიქრობს:

— მე ხომ რამდენიმე მაქვს, მოდი ერთი ავიღო და გადავაკლო იმ ჯარში, რომელიც მე და მამას მოგვდექდა. იმან ფეხი რო წაშკრა და მკვდარიყო წაიღებარაკა, ასე ვახევენ, ვინ ვის წაყრავს ფეხს.

და წავიდა იქ, სადაც თავს იურიდა ქალაქში წესრიგის დამცველი რაზმი. მიუახლოვდა ხელა ეზოს, თავისი ეტლი იქვე კუთხეში დასტოვა და თვითონ ერთი ბომბით ხეზე აცოცდა. ცივა სამინლად. აი, მ. შველი ხე. და სის ტოტებში ისე ჩაჯდა ფინ-სუ, გვერდებზე ევაფი ზისო, ისე დახატარავდა და მოიკრუნხნა. და მართლაც არავის ეურბდებოდა არ მიუქცევია, ეველა ფაცურობდა, ემხადებოდა დასახვედრად. და ჰა, ეზოში შეჯკუფდენ ეველანი... ცოტახნის შემდეგ გამოდის უფროსიც და უნდა, რომ გასცეს განკარგულება დარაზმისათვის, მაგრამ ევაფივით გადმოფრინდა სიდან ბომბი და ეზოში ღრუბელივით შეკუმშული ბოლი გადავორდა... ფინ-სუ კი თავისი ეტლით მიდიდინებს.

და უცებ ატედა სასტიკი სროლა, ვეირილი. ხედავს, ჯანი უკან იხევს ნელ-ნელა.

მას უკვე მთავარ ქუჩაზე გასვლა არ შეუძლია.

შეწუხდა იგი. რა ჭქნას ეხლა? სომ ვერ შეასრულა მამის დარიგება. ის სომ მთავარ ქუჩაზე უნდა დახვედროდა ჯანს! რა ჭქნას ახლა ფინ-სუმ! გაუძვა სელი ეტლს და ჩაფიქრებით ჩანცქერის ბომბებს. აიღო სელში. შეხედა ჯანს. ხედავს, თუ როგორ იხევს უკან. და თან უეცრად გააჩნია ვეირილში ის სიტყვები, რომელსაც მუშები მამასთან სშირად ამბობდენ:— „ძირს მოღალატენი!“, „გამარჯვება ან სიკვდილი!“, „გაუმარჯოს მუშურ-გლეხურ ჩინეთს!“, „გაუმარჯოს ლენინს“.

თვალები გაუბრწყინდა. გაიქცა წინ. მიუახლოვდა ზურგიდან ჯანს, გადაფანტა ბომბები და დაიუვირა:

— ბანზაი კანტონ!

რამდენიმე წუთი—და ბოლი გადაიწმინდა. დასოცილ ჯარზე გადმოაბიჯა მკლავმაგარ მშრომელთ არმიამ და...

— მამა!

— შეილა!

განისმა ეს ორი სიტყვა და ზატარა ფინ-სუს გადასცა მამამ წითელი დროშა.

ასე გაათავა რეზომ და კიდევ განისმა სასწავლებელში ზარი და წამოიძაღენ ვეულანი მასილით:

— რეზო—ფინ-სუ.

— განგრძობაც კვიამბე, განგრძობაც.

— აი, სვალ ვასოს მოვიყვან და ის კვიამბობს.

და ჩვენც ისე გაუმართოთ ბრძოლა.

— ვაშაა... ვაშა...

და ვეულანი შეცვივდენ კლასებში.

გაზაფხული

გაზაფხულმა გაიღვიძა, აყვავილდენ ველები,
 გაიხარა ქვეყანამ ყვავილთა სურნელებით.
 ცხრათვალა მზე კისკასობს, ზეცაც მოკისკასეა,
 ჩვენი გულიც ხალისობს, სიხარულით სავსეა.
 გაიშალა ბაღებში ნარგიზი და სოსანი,
 და გვეწვია ბულბული,—ყვავილების მგოსანი.
 და მუსიკა ბუნების თითქოს ისმის შორიდან:
 — გაზაფხული გვეწვია, გაზაფხული მოვიდა!
 გაზაფხული მოირთო ყვავილების ღერებით,
 გესალმებით, მნათობო, ღზენით და სიმღერებით.

ს. წაველი

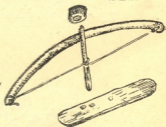
ც ე ც ხ ლ ი.

იყო დრო, როდესაც ადამიანს ან შეეძლო ცეცხლის მოპოვება, თუმცა ის კი ყოველთვის არსებობდა ბუხებაში.

ელვა-ქუხილის დროს ელვის დაცემით ხეს ეკიდებოდა ცეცხლი. სწორედ აქ დაინახა პირველად უძველესი დროის ადამიანმა ცეცხლი. უძველესი დროის ადამიანს უყვარდა ცეცხლი, სარგებლობდა მისი სითბოთი და სინათლით.

ბევრმა წელმა გაიარა, სანამ ადამიანი ისწავლიდა ცეცხლის გა-

ჩენას. ახლაც არის ზოგიერთ ხალხში დარჩენილი ძველი ხერხი ცეცხლის გაჩენის — ხახუნის საშვალეებით. მაგალითად, მაგარი ხის ჯოხი არის ჩარქობილი ხმელ ფისოვან ფიცარში და მას სწორას ფად ატრიალებენ ან ხელისგულით, ან მეორე ჯოხით, რომლით-ბოლოებიც გადაკიმულია თოკით. ამ შემთხვევაში ერთი ხელით ატრიალებენ წინ და უკან თოკიან ჯოხს, მეორე ხელით კი მაგრად აქერტენ ჯოხს ფიცარს; და რომ ხელი არ იტკინონ, ტრიალა ჯოხის კუთხეს აცმევენ ძვლის ან ქვის საკუთხეს. მახვილი ტრიალა ჯოხის კუთხე სწრაფად ცხელდება და ფისოვან ფიცარს ცეცხლი ეკიდება.

ცეცხლის გასაჩენი უძველესი დროის იარაღი

არის აგრეთვე მეორე უძველესი ხერხი ცეცხლის გაჩენის: მაგარ, მახვილ ფოლადის ნაჭერს, კვესს, ურტყავენ კაეს. აქედან ჩნდება ნაპერწკლები და ეკიდება მიღებულ აბედს (ხის სოკოა). სადაც ამ საშუალებით აჩენენ ცეცხლს, იქ

სახლებსაც ძველი წესით ანათებენ. წყლიან ვარცლს გვერდზე უკეთებენ ჯოხს. ამ ჯოხის ბოლოზე აკეთებენ კვარს. ერთი რომ დაი-

წვება, შემდეგ ანთებენ მეორეს. დაფერფლილი ნაკვერჩხლები სცივია წყლიან ვარცლში.

გამადიდებელი მინითაც აჩენენ ცეცხლს; მზის სხივები გადის მინაში და გროვდება ერთ წერტილში. ამ წერტილზე მიდებულნი ხის

ქერქი, ხე, ან ქალაღი ხურდება და ინთება.
 ასანთი იძლევა

ძველესი დროის ადამიანი ცეცხლს აჩენს.

ცეცხლს ხახუნით. დიდხანს არა სჭირდება ხახუნი; ასანთი არის ცეცხლის გაჩენის ყველაზე იაფი, მარტივი და გავრცელებული საშუალება. რისთვის გვესაჭიროება ჩვენ ცეცხლი?

გამადიდებელი შუშით ცეცხლის გაჩენა.

ცეცხლი გვჭირდება ჩვენ ყველგან და ყველაფრისთვის: ცეცხლი გვითბობს ბინას, გვინათებს, გვინარშავს საჭმელს; ცეცხლი რომ არ ყოფილიყო, ვერცერთი ქარხანა ვერ იმუშავებდა, ცეცხლით

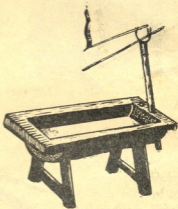

ვეს-აბედით ცეცხლის გაჩენა.

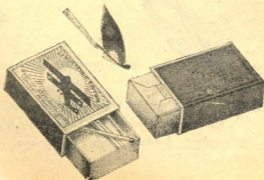
ამოდრავებენ მანქანებს და ოთქ-
ლის ქვებებს, უცეცხლოდ ვერც
ორთქლმავალი ივლიდა და ვერც
გემი იცურავდა.

ცეცხლს დიდი სიფრთხილე ესა-
ჭიროება. თუმცა ის ჩვენი მეგო-
ბარია, მაგრამ შეიძლება ჩვენი მტე-
რიც გახდეს: იფეთქებს ხანძარი და
ანადგურებს სახლებს, ადამიანებს და
ყველაფერს, რაც შიგ არის, თუ ვერ
მოასწრეს გამოსვლა და ხანძრის ჩა-
ქრობა. ამიტომაც არის, რომ ყველ-
გან, ქალაქებსა და სოფლებში, ხანძ-
რისმქრობელი რაზმებია. მხოლოდ
იმათ იციან ხანძრის წინააღმდეგ
ბრძოლა.

ნ. უთურგაური.

საე ანთებდენ კვარს.

სტუმრად მხეცუბთან

მოვიდა განსაფხული, რომელმაც სუეველას გულში სითბო და სიხარული შეიტანა. განსაკუთრებით ამ დროს განსარებული არიან ბავშვები, რომელნიც ისდიან სამთრის მძიმე ქურქს და თავისუფლად ნაზარდობენ ბალებში, ველებში; ეწუობა ექსკურსიები, სადაც გართობასთან ერთად ბევრ ახალ ცოდნას იძენენ.

საბავშვო ბაღში სელმძღვანელმა დეიდა კატომ ბავშვები სათამაშოდ ბაღში გამოიყვანა; ისინი ჟივილ-სივილით მოედევნ ბაღს და შეუდგენ თავ-თავის საქმეს: ზოგი ვითომ ბოსტანს აკეთებდა, ნამდვილად კი მიწას სთხრიდა ზატარა ხინბით და იქით-აქეთ ჰქურდიდა, ზოგი ფოთლებიდან ზატარა სახლს ამყენებდა, შიგ ცხვირს შეყოფდა, ვითომდა მსეს ვემალებიო, ზოგს კიდევ წივნი ეჭირა სელში და სურნათებს ათვალეირებდა.

— დეიდა კატო, ეს რა ცხოველია, რომ ასე სასაცილოდ იგროსება?

დეიდა კატო იცინის.

— ეს მაიძუნია.

— მაიძუნია, მაიძუნია, — გაიხმა ბავშვებში. ეველა იმ სურნათს დაბტერდებოდა; თუცა რამდენჯერ უნახავთ, მაგრამ ეურადლებ არ მიუქცევიათ, ასლბა კი გულმოდგინედ ათვალეირებდენ ზაწია ცხოველს, რომელსაც კუდზე საათვალეები წამოეცვბა და გაკვირვებული იცქირებოდა, თითქოს ამბობდა: „რას მიეურებთ, სუთუ არ გინახავთ ჩემისთანა არაფერი“!

— ბავშვებო, თქვენ ძალიან დავაინტერესათ ამ სურათმა, რომ ძე გადავწყვიტე, თუ ჭკვიანად იქნებით, სვალ წაგეუვანოთ სამსეცემი, სადაც ნახავთ უველა იმ ცხოველს, რომელსაც აქამდე სურათზე შეგადვით.

ბავშვების სინარულს სასღვარი არ ჰქონდა, უველა ფიქრობდა სვალინდელ დღესე.

გათენდა სანატრელი დილა. ბავშვები უკვე სამსეცემი არიან; რეტ-დანსმულეებივით დარბიან იქით-აქით, აღარ იციან, რომელი ვაღია უწინ დაათვალიერონ; დეიდა კატოს სერტუვასავით მიაუარეს კითხვები!

— ამ ცხოველს რა ჰქვია?

— ეს ლამაზი ფრინველი საიდან არის?

— მაიმუნი სადაა?

— მაიმუნი, — მიაგნეს ბავშვებმა და ასტესეს ერთი ჭვილ-სივილი:

— რა ლამაზია, სულ კაცის სახე აქვს.

— უურე, როგორ თამაშობს თოვსე.

— აი, ორი ზაწია მაიმუნი ერთმანეთს ეჩხუბება, — დაიძახა ერთ-ერთმა ბავშვმა და უველანი მეორე კალიასთან მიცვიუდენ.

— აჯობა, აჯობა ზეტარამ.

— არაფერიც, ის დაეძალა თივაში და აღბათ ასლა თავსე დახსტება,— გაიძახოდენ ბავშვები და აღტაცებულები მოჩხუბარ მაიმუნებს აგულინებდენ.

— გინდათ რამე გაიძოთ მავათი ცხოვრებიდან?

— გვინდა, დეიდა კატო, გვინდა.

— მამ ერთი წუთით სინუბე იეოს; მავათი სამშობლო შორისა, ცხელ ქვეყნებშია, სადაც ესინი ცხოვრობენ სუბსე და იკვებებიან სილით, მცენარეულობით. სომხედავთ, წინა ფეხებს როგორ ამუშავებენ. ეს მათთვის სელებია და სწორედ მავ სელებით ჰკრეფენ სიდან ნაყოფს; ხანდახან, თუ ერთმანეთში ჩნები მოუვიდათ, მოსტყენ ზატარა ტოტს და ერთმანეთს სცემენ სოლმე. მავრამ იშვიათად ჩნუბობენ ერთმანეთში, უმეტესად ეველანი ერთად ცხოვრობენ და თუ როდესმე თავს დაესხმებიან სხვა ცხოველები, მტრები, იმათაც შეერთებული ძალ-ღონით შეებრძოლებიან, იმიტომ, რომ ცალ-ცალკე ბევრ მტერთან ვერას გასდებიან. მაიმუნები ძალიან ჰკვიანი და ეშმაკები არიან, სხვა ცხოველებთან შედარებით. თუ ადამიანმა მოიძინა ურ, მაიმუნი ძლიერ ერთგული იქნება მისი და აგრეთვე ეველაფერს გადაიღებს და გააკეთებს, როგორც მისი ზატრონი.

ამ ბასში ივენენ, რომ მისამ დაიძახა:

— მაიმუნმა გიკლას ქუდი წაართვა.

ბავშვებმა ასტყეს სავროთო ქრიაბული. ბევრს ეცადენ, მავრამ სანამ სამხეცეს დარავი არ მოვიდა, მაიმუნს ქუდი ვერ გამოართვენ.

— აბა, ბავშვებო, დროა წავიდეთ,— დაიძახა დეიდა კატომ,— უკვე გვიან არის.

და ეველა დიდი კმაყოფილი დაბრუნდა.

კ. კალანდაძე

ზრომის სიმღერები

მ ი წ ი ს მ უ შ ა

არ გეპირდება აწ სახსნისი,
 დღეს კაჟია რის მაქნისი,
 მივ სარი, კინდ ცხენი, ჯორი?
 მიწას კვიხნავს ღრმად ტრაქტორი.
 კიდევ თვისავს, კიდევ ფარცნავს,
 არ შესცივა და არც დასცნავს!
 რა დაღლის? ჭა, სელას უმატა,
 სნავს, იმასის: ტრა-ტა-ტა-ტა!

მ მ ტ ი ვ ე

აბა, შეხეთ ამ ჩემს ტიუებს,
 მტკვარსე როგორ მოტიუტიუებს,
 ვიცი მოსმა ორთაუვირის.
 ჭა, ქარხანა ხერხის ევირის:
 ხე-ტეეს უხმობს თავისაკენ,
 მეც მივცურავ ქარხნისაკენ!

მ მ რ ძ ე ვ ე

აბა, აქით, აქით, აქით!
 მუშკოლანის რმე, კარაქი!
 ერბო, ეველი და მაწონი!
 ეველაფერი მოსაწონი!

ილ. სიხარულიძე.

როდესაც ყველას სძინავს.

ღამდება. თანდათან ქრება ფანჯრებში სინათლე. ქუჩებში მოსიარულე ხალხი კლებულობს. ქუჩები ცარიელდება. ქალაქი იძინებს. აგერ უკანასკნელმა ტრამვაიმაც კრიაღით ჩაიარა. მხოლოდ ავტო, ან ეტლი თუ გაიქროლებს სანდხანს.

მაგრამ, აბა, კარგად დააკვირდით, განა ეველამ დაიძინა? ქუჩებში სომ აქა-იქ მანც ანთია ფარნები და თქვენ ელექტრო-ლამპის მარტყალს თუ მოატრიალებთ, აინთება. ჩანს, ვიღაცას არ სძინავს, სინათლეს იძლევა. და, მართლაც, ელექტრო-სადგურს არ სძინავს, ელექტრო-სადგური მთელი დღისა და ღამის განმავლობაში მუშაობს.)

აი უკანასკნელი მატარებელი წავიდა სადგურიდან 1 საათსე. სადგური დაწუნარდა. არ სძინავთ მხოლოდ დარაჯებს.

მატარებელი ღამით გზაში.

მატარებელი კი მისრიალებს ღიანდაკსე. რონოდებში მკზავრებს უკვე ჩასძინებიათ. მარტო მემანქანე ფსინლობს: უუურებს ბეჯითად ორთქლმავლის ფარანით განათებულ გზას. თვალურს ადევნებს მატარებლის სეგას, დასაძინებლად სად სცალია.

მისი თანაშემწე ცეცსლფარეში უმატებს შეუწვევტილ სათობ მასალას ღუმელს. იმახაც არა აქვს ძილის დრო.

— ხანძარი, ხანძარი, - ევირის ვიღაცა ქალაქის ქუჩასე.

ღამე ხანძარი საშინელებაა. სახლი ალშია გასვეული. ცეცსლის ენების ტალღები ქმიტინით ესეთქებიან ერთმანეთს. სადღაც ევირის საევირი: ემანის მესანძრეებს. მოჭქრის ქუჩებში მესანძრეთა რაში ავტოებით.

— სასლში ხალხი დარჩა!—ისმის შეწუხებული სმებში!
აი კარებში კვამლის ღრუბლებში გამოჩნდა მესანძრე, მო-
ჭეავს ჰატარა ზერანგა კოკონა გულშეწუხებული.

მეხანძრეს გამოჭეავს ბავში.

— გამოვზავნეთ ავტო. საჭი-
როა ჩქარა დასმარება, მძიმედ და-
შავებულია—და ერთი წუთის შემ-
დეგ ქუჩაში მიჭქრის „სწრაფი და-
სმარების“ ავტო მორიგი ექიმითა
და ფერმლით.

ხანძრის დროს ხალხში დაინა-
ხავდით თეთრხალათიან და თეთრ-
ქუდიან კაცებსაც. ესენი სომ აქვე
მესობელი ზურის მესობლები არი-
ან. ხანძრის სანახავად გამოსულან.

ამათაც მთელი დამე არ სძინავთ, ზურს აცხობენ, რომ დილას
მოასწრონ ვუვლავნ დაგზავნა, რომ მოქალაქეებმა იეიდონ.

ტელეფონის სადგურზე ისმის
წყარუნთ. მორიგი ქალი აძლევს
ზასუსს.

— დიად, სადგურია, რა გნებავთ?

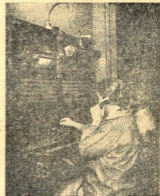
— შეძარბოთ „სწრაფ დასმარების“
რეპარატორს—ესმის ქალს.

— შსად ვახლავთ!

არც აქ სძინავთ, ტელეფონზე,
მორიგეებს. აწყარუნდა ტელეფონი
„სწრაფი დასმარების“ სადგურზე.

მორიგი ექიმი აძლევს ზასუსს:

— თქვენ გისმენსთ „სწრაფი
დასმარება!“

ტელეფონზე მომუშავენი.

სანძრის დროს ვიღაცა კაცი დაფუსფუსებს, დადის, უთვალ-
თვალეებს ვეკლაფერს, უნდა ვეკ-
ლაფერი ნახოს და გაიგოს,
რადგან სწერს წიგნაკში. სომ
გაიგეთ ვინც არის! — გაზეთის
თანამშრომელია. აქიდან ზირ-
დაზირ სტამბაში წავა, იქ მო-
რივე რედაქტორია, იმას უნდა
ჩააბაროს სანძრის შესახებ დაწერილი ამბავი.

სტამბაშიც არ სძინავთ.

თანამშრომელის მოტანილ ამ-
ბავს ასოთამშუობები აწობენ და
გაზეთის მანქანაზე გაზეთში დასა-
ბეჭდად.

უკვე მესამე საათია. მხოლოდ
ახლა იწყებენ გაზეთის ბეჭდავას, რო-
მელიც, გათენდება თუ არა, მეგა-

ზეთეებს მიაქვთ.

ბუნებაში სომ ერთს წუთსაც
არ სწყუდება სიცოცხლე. საღისეც
ემორჩილება ამ კანონს და მის-
დევის მას ფეხდაფეხ დღითა და
ღამით.

ვინ არიან ოქტომბრელები

ოქტომბრელებს ჩვენ ვუწოდებთ თქვენისთანა ჰატარა ბავშებს, რომელნიც დაიბადნენ დიდი ოქტომბრის რევოლუციის შემდეგ. ოქტომბრელები ზიონურების უმცროსი შვილები არიან. როდესაც მათ შეუსრულდებათ 11 წელი, ისინი ნორჩი ზიონურები გახდებიან.

ოქტომბრელები თავისი ჰატარა სელებით ეხმარებიან ზიონურებს, კომკავშირელებს, კომუნისტებს, მუშებს და გლეხებს, რომლებიც განაგებენ ჩვენს ხელისუფლებას. და ჩვენც, ზიონურები, უნდა შევეცადოთ, როდესაც გავხდებით დიდები, როგორც არიან ჩვენი მამები, შვილები და დები, — დავიკავოთ მათი ადგილი.

ოქტომბრელებს აქვთ თავისი ჩვევები, ამიტომ თითოეული ოქტომბრელი უნდა ასრულებდეს მას.

ოქტომბრელი თვალუორს ადევნებს თავისი სსეულის და ტანსაცმელის სისუფთავს.

ოქტომბრელი უკვართ მუშაობა და შრომა — ბაღში ვეგავილების მოვლა-მორწყვა, სურათების გამოჭრა, სათამაშოების გაკეთება უფროსი ამხანაგის ხელმძღვანელობით და სხვა.

გარდა ეოველივე ამისა, ოქტომბრელები ატარებენ გუდინ მან-
ცხენა მხარესე ჰატარა წითელ სუთქიმიან ვარსკვლავს, რომელსაც
მუხში აქვს ჩვენი დიდი მასწავლებლის და მუხათა და კლესთა ბე-
ლადის ლენინის ჰატარაობის (პ წლის ბავშვის) სურათი. ეს სდება
იმის გამო, რომ არავის არ უევარდა ბავშები იმდენად და არ სრუ-
ნაჯდა მათსე ისე, როგორც ვლადიმერ ილიასძე ლენინი. ამიტომ
ჩვენ უნდა გვიევარდეს ის და უნდა ვატარებდეთ მის სურათს.

გიგლა.

ქურნალ „ოქტომბრელი“.

მსურს დაეწერო ლექსი
ქურნალ „ოქტომბრელი“,
ასეთი ქურნალი
მოგვდის ჩვენ ჩვენს თემში,
ოქტომბრელის გუნდებს
ხოჩნათში არ სძინავს,
თუისი შრომით ფიქრობს
ძიადწიოს ძიხანს.

კაზაფსულდა უკვე,
კადამწვანდა ველი,
სულ ეველგან იხარებს
ნორჩი ოქტომბრელი.

დ. მიზნაძე.

საზაფხულოდ ვეგზადებით

ჩვენი სახლი სააგარაკოდ წასავლელად ემზადება და ყველანი ვმუშაობთ: ზაფხულის ტანისამოსს და თეთრეულს ვათვალიერებთ; თუ სადმე გახეულია ან გარღვეულია, ვკერავთ, საკიდებელს და ღილებს მაგრად ვაკერებთ, წინდების დარუფთავებას ვსწავლობთ.

ესენი ჩვენი წიგნების დამკაზმავები არიან. წიგნებს კაზმავენ და არჩევენ თან წასაღებად, რომ სოფლის პატარა გოგო-ბიჭებს წაუკითხონ. ჩვენ ყველანი ოქტომბრელები ვართ და სოფლის ბავშვებიც უნდა შევაკავშიროთ. აბა, ჩვენ სანიტარებს უყურეთ, როგორ სწავლობენ შეხვევას. ჩვენ უკვე ვიცით, თუ ვინმემ ხელი გაიჭრა ან დაეცა და ცხვირიდან სისხლი წასკდა, როგორ უნდა გავუწიოთ პირველი დახმარება.

ბოსტანში მუშაობისთვისაც ვემზადებით. გიგლამ და კოტემ იარაღები გამოიტანეს, სწმენდენ ნიჩბებს, ფიცრებს და უმაგრებენ ტარებს თოხებსა და ბარებს.

ჩვენ ყველას გვიყვარს ბოსტანში მუშაობა.

ვიმუშავეთ, ვისაუბრეთ, ახლა კი დასვენების და თამაშის დროა. ვინც ეზოში დარჩა და არ გაიქცა, ის დარჩა და „მოგზაურობის“ თამაშობენ. ეტყობა, გიგა იმარჯვებს „მოგზაურობის“ თამაშში, ილიმება.

ბავშვებო, მოიწერეთ ჩვენი გაზეთისათვის, ვინ როგორ ემზადება საზაფხულოდ.

ჩვენ კავშირში

ვ. ი. ლენინის ბინა — მუზეუმი.

ლენინგრადში „დიდ, განიერ ქუჩაზე“ გაიხსნა ვ. ი. ლენინის ბინა — მუზეუმი მნახველებისათვის. ჯერჯერობით მხოლოდ რამოდენიმე ოთახის ნახვა შეიძლება, სადაც გამოფენილია სხვადასხვა დოკუმენტები და ფოტოგრაფიული სურათები. იქვე არის პალტო და პარკები, რომლებსაც ატარებდა ვლადიმერ ლენინი 1917 წელს, რადგანაც იძულებული იყო დაშვებოდა დროებით მთავრობას. იქვეა ჩაიდანი, ფოცხი და ქვაბი, რომლებსაც იმ დროს ხმარობდა სხვადასხვა ადგილას.

მწერალი მაქსიმ გორკი

ჩვენ კავშირში ყველა იცნობს მწერალ მაქსიმ გორკის. მთელი ჩვენი კავშირი ზეიმობს მისი დაბადებიდან 60 წლის შესრულებას. მ. გორკის ნამდვილი სახელი ალექსი პეშკოვია. მწერლობა მან დაიწყო ამ ოცდათხუთმეტი წლის

წინათ. სწერს მშრომელი ხალხის ყოფა-ცხოვრების შესახებ. განსაკუთრებით უყვარს ბავშვები, აქვს მოთხრობები მათთვის და პირადი

მ. გორკი.

მიწერ — მოწერა აქვს მათთან. გორკი ამ პეწლის წინათ იყო ტფილისში და აქვე აქვს დაწერილი პიოველი თავისი მოთხრობა.

მოსკოვის ზეიმის შემდეგ მ. გორკი ტფილისში აპირებს ჩამოსვლას. დიად, მაქსიმ გორკი უყვარს ყველას ჩვენს კავშირში, დიდსა და პატარას — მისი დამსახურებისათვის, მოსიყვარულე გულისათვის და დიდი ნიჭისათვის.

ზოგაულ კვანებაში

მზის სხივების მნიშვნელობა

ამერიკაში, როგორც ჩვენმა მკითხველებმა ვიცით, ძალიან მაღალ სახლებს აშენებენ. რასაკვირველია, ასეთი სახლები მზეს ეფარებიან და მზის სხივებს ოთახებში არ უშვებენ. პატარა ბავშვები ყველაზე უფრო იტანჯებიან ამის გამო, რადგანაც მზის სხივები ადამიანის ჯანმთელობისათვის აუცილებლად საჭიროა.

ამერიკელებმა აი რა ხერხს მიმართეს: პატარა ბავშვებს აწვენენ მილისგვერდებიან ყუთში, რომელიც შეიძლება ადვილად ჩამოჰკიდოთ თანჯარაზე. ამნაირად წვეს ბავში თავის ყუთში მზის სინათლეზე და ჯანმთელი იზრდება.

ცოცხალი კლდე

საფრანგეთის საოკეანო გემი, როდესაც ატლანტის ოკეანეში ამერიკის ნაპირებისაკენ მიმავალი

კუნძულს მიადგა, ღამე კლდეს დაეჯახა. შეშინებული მგზავრები ბაქანზე გამოცვიდნენ. ყველაზე მეტად შეშინდა კაპიტანი, რად-

ვანაც აქ მას არავეითარი კლდე არ ეგულებოდა. უცებ გემი შეირხა და ბარბაცი დაიწყო წყალზე. — კლდე ცოცხალია, ცოცხალი! — იყვირა ვილაცამ. მართლაც,

კლდე ცოცხალი იყო. ეს კლდე უზარმაზარი ვეშაპი აღმოჩნდა. გემის დაჯახებამ ვეშაპი მოჰკლა და როდესაც ის ამოტივტივდა ზედაპირზე, მებღვაურებმა ნაწილებად დასქერეს და გემზე აიტანეს.

ტანისამოსი, რომელსაც ცეცხლი არ ეკიდება

საზღვარგარეთ მებნაძრეთათვის გამოიგონეს საგანგებო ტანისამოსი ასბესტისაგან ¹⁾ რომელსაც ცეცხლი არ ეკიდება და მებნაძრეს უადვილებს ხანძრის დროს მუშაობას.

ბჟილისი

ჩვენი თეატრი

ჩვენ, ბავშვებს, ამდენ ხანს ტფილისში არ გვქონდა მუდმივი ქართული თეატრი, ახლა კი ჩვენც გვექნება თეატრი. გავიგეთ, რომ პირველი მაისისათვის ამხადლებნ პიესას „ილიჩის გზით“, შემდეგი-

სათვის კი „ტომ სოიერს“. ზავშებს არ შეგვიძლია სიხარულით არ შევეგებოთ ამ ამბავს. მომავალში ვეცდებით „ჩვენ გაზეთში“ გამოვთქვათ ამ თეატრის და პიესების შესახებ ჩვენი აზრი.

ჩანაირი ქალაქი იყო ძველად

ძველად, როდესაც ქალაქის აკეთება არ იცოდნენ, საგანგებოდ

ღალღს, მხოლოდ ადვილად იმტერევა და ამიტომ წიგნებისა და რვეულების გაკეთება არ შეიძლებოდა. პაპირუსის ფურცლებს მიღებად ახვევდნენ. მაშინდელი წიგნის მალაზია ჩვენებურ შპალიერის მალაზიას ჰგავდა და თაროებზე გრძელ-გრძელი, მილივით დახვეული პაპირუსი შპალიერებივით ეწ-

დამუშავებულ ხბოს ტყავზე სწერდნენ, კიდევ უწინ კი პაპირუსზე. პაპირუსს ეგვიპტის ლერწამის მსგავსი მცენარისაგან აკეთებდნენ. პაპირუსი ძალიან ჰგავს ჩვენს ქა-

ყო, აი ისე, როგორც სურათზეა ნაჩვენები.

¹⁾ ასბესტი ლითონია. ჩვენ ქვეყანაში ბევრ ადგილას მოიპოვება. შემდეგ ნომერში გავეცნობთ ჩვენს მკითხველებს.

გ ა ს ა რ თ ო ბ ი

შარადები

(წარმოდგენილი კ—ლის მიერ)

I

შირველი—ცივის მოწინააღმდეგეა, მეორე—ნოტაა, მთლად კი დიდი ქალბქია საბჭოთა საქართველოს რესპუბლიკაში.

II

ვაყის სახელს მოაკვლით უკანასკნელი ასო, სამკვიფროდ მიუძღვით ორი, გაზაფხულზე შიდათ ხესთან და შტოზე იპოვიეთ.

გამოცანები

I

1 შუშის შინდორზე ზის სასღვრებია.

II

ზა, დაკეცილი, კადაკეცილი,
 ზატარა ქალი
 თბდაკეცილი.

იუსუფ ფაღავა.

თამაზობა

დათვზე ნადირობა

ბავშვები ირჩევენ ერთს ან ორ დათვს. ამორჩეულებს დააყენებენ პატარა მოედნის კოხტეში შემოხაზულ ადგილას, რომელიც ვითომ დათვის ბუნაგია. დანარჩენები მის პირდაპირ მეორე კუთხეში დგებიან, ვითომ ტყის ნაპირას.

ყველა მოთამაშე გროვად მიდის დათვებისაკენ სიმღერით:

დათვო, მოგკლავთ,
 თოფი მოგვაქვს.

მანდ რომ ზიხარ,

რას გვიღრინავ!

როდესაც უკანასკნელ სიტყვას იტყვიან, დათვები გამოვარდებიან ბუნაგიდან და გამოეკიდებიან ვინმეს დასაქერად. ვისაც დაიქერენ, მიჰყავთ თავის ბუნაგში.

დაქერილები ცდილობენ ბუნაგიდან გაქცევას და თავისიანებთან შეერთებას.

დაქერილად ითვლება, რომელსაც დათვი ხელს შეახებს. თუ

ბუნაგიდან გაქეუულს მოასწრებს და ხელს დაჰკრავს დათვი, გაქეუული ბუნაგში უნდა დაბრუნდეს.

რა ღონიერი ყოფილა!

ლალო: — მამამ სთქვა, რომ ეს დიდი მუხა ჩვენმა პაპამ თავის ბავშობისას გადმოიტანა ტყიდან და დარგო.

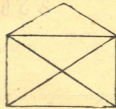
ლექსო: — უპ, ... რა ღონიერი ყოფილა ჩვენი პაპა!

ზოგადაა.

— მამილო, მიყიდე ერთი დიდი მხეცი!

— არ შეიძლება, მხეცს ბევრი საკმელი სჭირდება.

— შენ ის მხეცი მიყიდე, მამილო, აი, გალიაზე რომ აწერია „გთხოვთ საკმელი არ აქამოთ“.

დახატეთ ასეთი კონვერტი ფანქრის ერთი მოსმით ისე, რომ ერთსადამივე ხაზზე არ გაუსვათ მეორეჯერ ფანქარი.

რეზუსი

(წაროდგენილი იქნა ფალავასგან)

ლმეს რა მოსდევს?

ქ
3

3

მინდორი ანუ

ახსნა: № 1-ში მოთავსებული გამოცანების — 1) ელვა, 2) წყალქვეშა ნავი.

№ 2-ში — 1) წუმწუმა — VIII, 2) რუკაზე დახატულ ქალაქში, 3) წერილი იწყება ასოთი „წ“.

„ოქტომბრელი“ რედაქციისაზან

ოქტომბრელებო! მოიწერეთ წერილები: ოქტომბრელების და სკოლის ცხოვრებიდან, კლუბში მუშაობის ამბავი, როგორ ემზადებით სასაფეხულოდ და სხვა, რაც თქვენ საჭიროდ მიგახნიათ. ზოგ ძალიან საუკუნადღებო წერილს დაგვებუდავთ, ზოგის შესახებ, რომლებიც არ დაიბეჭდება, ზასუნს მოაწერეთ, რისთვის არ დაიბეჭდება. წერილები გარკვეულად უნდა იყოს დაწერილი.

უძარკოდ ნუ გამოგსახენით.

ოქტომბრელის ფოსტა

ჟურნალ „ოქტომბრელს“.

მე წავიკითხე რუსულ წიგნში „მშენებელი ფრინველები“, რომ არის ერთი ჩიტო, რომელიც, თურმე, კარავს აშენებს და წინ ეზოს სხვადასხვანაირი ფერის ხამანწკებით, ბუმბულით და ლამაზი კენჭებით რთავს. მე არ ვიცი, მართლა არის ამისთანა ჩიტი, თუ

არა... თუ არის, სად ცხოვრობს? მე კიდევ ძალიან მომწონს ჩიტუნა კოლიბრი, მაგრამ სად შეიძლება მისი ნახვა, არც ის სწე-რია. თუ იცით, მომწერეთ. მე რვა წლის ვარ და ბევრი რამ არ ვიცი.

ქეთინო.

— 1928 წ. —

გ ა მ ო დ ი ს

საუბანწვილო დასურათებული ჟურნალები:

მცირეწლოვ. „**ოქტომბრალი**“ ყოველ-
თვიური I წ.

პოსრდილ. „**პიონერი**“ ორკვი-
რული III წ.

ხელმოწერა მიიღება წლით და ნახევარი წლით.

გადაგზავნით } „**ოქტომბრალი**“ — ერთი წლით — 3 მ. 50 კ.
ნახევარი წლით — 2 მ.
„**პიონერი**“ — ერთი წლით — 5 მ.
ნახევარი წლით — 3 მ.

ცალკე ნომერი { „**ოქტომბრული**“ — 35 კაპ.
„**პიონერი**“ — 25 კაპ.

მისამართი: ტფილისი, რუსთაველის გამზირი, № 22, სახელგამი (მეორე
სართული). „**ოქტომბრული**ს“ და „**პიონერი**ს“ რედაქცია.

რედაქტორი — **სარედაქციო კოლეგია.**
გამომცემელი — **სახელგამი.**

